

mig paa for Diebliffet at indbegaa den ærede sidste Raler (Rimestab). Det vil jeg siden gjøre. Det er kun en lille oplysende Bemærkning, jeg vil fremkomme med. Jeg er ikke bleven ganske forstaaet, naar jeg har nævnt Socialisterne. Naar jeg i mit første Foredrag sagde, at den Side lod jeg ude af Betragtning, har jeg dermed slet ikke udtalt nogen Dom om de paagjældende Individier; jeg rettede kun min Kritik mod Rathedersocialisterne og det fri Konkurrencesystem, og jeg har ikke i mindste Maade udtalt mig for eller mod Socialisterne; det kunde følgerig ikke falde mig ind at udtale nogen nedsettende Dom om de Personer, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) omtalte.

Thorup: Det er meget rigtigt, som det er blevet udtalt af Ordføreren for Forslagsstillerne, at disse Forslag, saavel det, der nu foreligger, som det, der staar paa Dagsordenen som næste Nummer, kunde være stillede som Forslag til Fattigloven. Anledningen til, at de ere komne frem her som særskilte Lovforslag, er vel nærmest den, at det Udvalg, der behandler Loven om det offentlige Fattigvæsen, har ment, at Kapitel IX.: „Om fri Fattigunderstøttelse“, ikke hørte hjemme i denne Lov. Udvalget har nemlig ment, at Loven om det offentlige Fattigvæsen ikke skulde omfatte andre Fattige end dem, hvorom der er Tale i Grundlovens § 84. En Del af Udvalgets Medlemmer have ogsaa ment, at man skulde udfille Kapitel VIII. af Regeringens Forslag, men jeg hører til de Medlemmer, der have ment, at vi skulle blive staaende ved at udfille Kapitel IX. Jeg betragter hverken dette eller det næst efter følgende Lovforslag som værende af den Natur, at det her i Thinget skulde stille de to modsatte Grupper skarpt overfor hinanden, men jeg betragter Sagen som et større socialt Spørgsmaal, saaledes, at man indenfor de forskellige Partiaffygninger kan se forskjelligt paa de to Forslag. Man vil altsaa se, at jeg ikke har været i Stand til at følge de Medlemmer, som jeg ellers i Almindelighed følger i dette Thing, og Grunden dertil er den, at jeg har en Frygt for, at en saa vidt gaende Udvidelse af Grundlovens § 84, som de ærede Medlemmer have foreslaet, vil være meget betænkelig. Dermed vil jeg paa ingen Maade sige, at jeg er enig med dem, der have ment, at den Ret, som Grundloven har givet de Fattige til at fordrø Understøttelser, har virket slappende paa Samfundet. En Ting er dog vis — og jeg tror, man vil give mig Ret deri — det er den, at den Støttelse, som tidligere har været tilstede for at ty til det offentlige Fattigvæsen, ikke nu findes i den Grad som tidligere. Hvad Grunden dertil er, skal jeg ikke komme ind paa, men det forekommer mig, at man ved de Herrers Forslag, som det foreligger — jeg skal ikke tale om, hvad det kan blive til — næsten giver ethvert ubemid-

let skikkeligt Individ af Samfundet Ret til at fordrø Hjælp af det Offentlige, det vil sige, naar man sammenholder §§ 3 og 4 med hinanden. Grundlovens § 84 har som sagt givet den Fattige Ret til at fordrø Hjælp. Den siger, at den, der ikke kan forsørge sig eller Sine, og hvis Forsørgelse ikke paahvoiler nogen Anden, er berettiget til at nyde Hjælp af det Offentlige; men den sner dertil, at den Paagjældende maa underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene herom paabyde. Det er maaske ikke ordret citeret, men det lyder omtrent saaledes. Dermed vil Grundlovsparagrafen jo have sagt, at det, før man har Ret til at fordrø Hjælp af det Offentlige, maa være konstateret, at man ikke har det Allernødstigste til Livets Op- hold, og desuden, at man skal underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene til enhver Tid paabyde. Det er nu min Mening, at de nu bestaaende Love ere meget for strenge overfor dem, der ufor- skyldt ere blevene trængende, og jeg tror, at man maa beskytte de værdige Trængende imod at komme ind under de Forpligtelser, som § 84 sigter til; men jeg tror ikke, at det er den rigtige Wei, man her vil gaa. Det staar meget tvivlsomt for mig, hvorvidt man ved Lovforslaget rammer det, man skulde. Sagen er nemlig den, at ifølge Lovforslagets § 3 har ethvertjomhelst mindre bemidlet Individ i Samfundet det i sin Magt, selv om han ikke er af de mest Trængende, at skaffe sig en Livrente, ved aarlig at gjøre Indskud i en Forsørgelseskasse, idet der ikke er sat nogen Aldersgrænse eller lignende Indskrænkning. Jeg taler som sagt kun om Forslaget, som det foreligger. En Mand vilde, naar han var samvittighedsløs nok dertil, kunne sikke sig en Livrente af maaske 100 Rbd. ved det 50de Aar, og kunne bortgive sin Formue saaledes, at han manglede den i § 3 bestemte Indtægt, og han vilde da af Staten faae 100 Rbd. til; men det er slet ikke sagt — jeg tænker navnlig paa en Familie, som ingen Børn havde — at han ikke kunde leve af de henvend 300 Rbd., uden at faae det fjerde Hundrede. Det vilde ogsaa være den letteste Sag af Verden for en Mand, der havde et Barn, som var udsvævende, at forskaffe ham en Livrente, thi der er ikke sagt i Forslaget, og det er vel heller ikke Meningen, at den Paagjældende selv skal have gjort Indskudet. Det staar altsaa som tvivlsomt for mig, hvorvidt man herved vil komme de virkelig Trængende til Hjælp. Det er derhos ogsaa soleklart, at den Mand, der har en lille Familie eller maaske ingen Børn, vil se sig i Stand til at gjøre det største Indskud i disse Kasser, hvorimod den Mand, der har en stor Familie at forsørge, kun vil kunne affe et lille Bidrag, og som Følge deraf vil han faae det mindste Beløb, saavel af Forsørgelseskasjen som af Statskasjen. Som jeg opfatter §§ 3 og 4, vil altsaa næsten ethvert mindre bemidlet Samfundsmedlem, naar han ikke lige- frem er doven, dristfuld eller fører en lastefuld